

Večernik

Leto IV. (XI.), šte. 82

Maribor, četrtek 10. aprila 1930

»JUTRA«

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem škat. zav. v Ljubljani št. 11.409

Vredn. mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglaš po tarifu

Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Zadnja pot poveljarja srbske cerkve

VELIČASTEN POGREB PATRIJARHA DIMITRIJA V BEOGRADU. — PREVOZ TRUPLJA V RAKOVICO.

BEOGRAD, 10. aprila. Z vsemi svečanostmi, ki jih more biti deležen cerkveni poveljar, se je vršil davi pogreb srbskega patrijarha Dimitrija. Od pogreba blagopokojnega kralja ve likega Osvoboditelja Beograd še ni videl tako veličastnega pogreba. Od vseh strani so prihajali nabito polni vlaki naroda, ki je hotel spremiti patrijarha na zadnji poti.

Nekaj minut pred 9. uro so prispeli Njeg. Vel. kralj s kraljico, princ Pavel in princesa Olga v saborno cerkev, kjer so že bili zbrani vsi ministri, diplomatski zbor, generaliteta in zastopniki državnih oblasti. Po slovesni žalni liturgiji, ki jo je celebriralo 22 metropolitov in škofov in 71 višjih svečnikov, je imel črnogorski metropolit dr. Dožić pretresljiv spominski

govor, v katerem se je poslovil od patrijarha imenom pravoslavne cerkve. Za vlado je govoril minister pravde in ver dr. Srskić, nakar so prenesli člani vlade krsto do cerkvenega vhoda. Od tam so jo prenesli metropolit na čisto navaden spediterski voz, kakor si je želel pokojnik že za časa svojega življenja. Pred Vosnesensko cerkvijo se je poslovil od pokojnika še beografski podžupan, dr. Stojadinović, nakar so uradni žalni gostje zasedli avtomobile, narod pa brezplačno pripravljeni vlak, ki je krenil potem v Rakovico, kjer bo položen prvi srbsko-pravoslavni patrijarh po obnovitvi stare patrijaršije, na tamkajšnjem samostanskem vrtu k večnemu počitku.

Klubi v občinskih odborih nedopustni

VAŽNA ODLOČITEV NOTRANJEGA MINISTRA. — PREPOVED HRIBARJEVEGA KLUBA V LJUBLJANSKEM OBČINSKEM SVETU.

BEOGRAD, 10. aprila. Z ozirom na poročilo, da je skupina 15 ljubljanskih svetnikov pod vodstvom Ivana Hribarja in dr. Ravniharja osnovala svoj »Gospodarski klub v ljubljanskem občinskem svetu« in da so se v odgovor nato tudi ostali občinski svetniki, 32 po številu, združili v »Delovni gospodarski klub«, je notranje ministstvo načelno odločilo, da so take grupacije nedopustne in da zato tudi obeh klubov v ljubljanskem občinskem svetu ne more vzeti na znanje.

Ivan Hribar in tovariši so, kakor znano, po sprejetju ljubljanskega občinskega proračuna osnovali v okrilju občinskega sveta svoj poseben klub pod nazivom »Gospodarski klub občinskih zastopnikov«, ki naj »kontrolira občinsko gospodarstvo, skrbi za štedenje v občini in se zavzema za gospodarske občinske zadeve«. Večina občinskega sveta pa se je v obrambo proti nameravani ofenzivi Iv. Hribarja in tovarišev združila nato v »Delovni gospodarski klub« in to edino v želji in stremeljenju, da omogočijo tudi v bodoče redno in stvarno delo občinskega sveta.

Z Veliko Britanijo bil sporazum dosežen že povodom Macdonaldovega obiska v Ameriki lanske jesen, nima več interesa za svojo navzočnost v Londonu in je najavila svoj odhod za 22. tm. Tudi italijanski delegat Grandi je od Mussolinija že dobil nalog, naj se pripravi na povratek.

Današnje najnovejše poročilo iz Londona pravi, da si Briand še vedno prizadeva, da bi prišlo do sporazuma med vsemi petimi pomorskimi velesilami, torej tudi s Francijo in Italijo. V tem slučaju bi se morala Italija zavezati, da opusti vsako povečanje svoje mornarice v letih 1931 do 1936. To poročilo, ki je izšlo po včerajšnjem sestanku med Macdonaldom in Briandom, je vzbudilo v svetu znatno pozornost, ker je to orvč,

da se govori z možnosti sporazuma med vsemi petimi delegacijami. Obenem se tudi poroča o možnosti sporazuma glede velikosti in tonaže podmornic. Briand je po sestanku z Macdonaldom izjavil, da še ni izgubil nade, da se doseže dogovor, ki bo zadovoljil tudi francoske jarmstvene zahteve. Tudi je zanimiva vest, da je Grandi dobil iz Rima nove instrukcije, ki ga pooblašajo za nekatere koncesije, kar bi odstranilo težkoče v vprašanju paritete italijanske mornarice s francosko. Nekaj verjetnosti je torej, da bo konferenca vendarle končala vsaj z delnim uspehom, ki bo v skladu s Kellogovo pogodbo in s paktom Društva narodov. Jasno pa je že danes, da o razorožitvi na morju ni več govora, ampak gre samo za sporazum o tempu, razdelitvi in obsegu nadaljnjega oboroževanja na morju.

Strašni roji kobilic v Egiptu

KAIRO, 10. aprila. Velikanski roji kobilic, ki se pomikajo iz Palestine proti Egiptu, groze deželo bolj opustošiti kakor kaka povodenj. Transjordanijo so kobilice že skoro uničile, sedaj pa so dosegle že Kairo. Celi oblaki kobilic se spuste nenadoma na tla in pokrijejo zemljo pol metra na debelo. V dveh urah je po travnikih in poljih uničeno prav vse, oglodana vsa drevesa in trava s koreninami vred. Vsi bombažni nasadi so opustošeni. Promet je ustavljen. Tudi ljudje niso varni pred kobilicami. Egiptska vlada je dovolila 70.000 funtov za uničevanje te nadloge, vendar pa je vsako delo zaman, ker prihajajo vedno novi roji, ki se dvignejo šele potem, ko jim zmanjka hrane.

6 milijonov novih avtomobilov

WASHINGTON, 10. aprila. Po poročilu trgovinskega ministrstva je svetovna produkcija avtomobilov l. 1929. narasla za 85.000 na 6 milijonov 300.000 vozov. Od teh izdelajo Združene države same 5 in pol milijona vozov, okrog 700.000 vozov pa ostale države.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Četrtek, 10. aprila ob 20. uri »Rigoletto«, ab. A. Gostovanje ge Tinke Wesel-Polla.

Petek, 11. aprila. Zaprto.

Sobota, 12. aprila ob 20. uri »Ansambelski plesni večer Erne Kovačeve«. Dramske cene.

Nedelja, 13. aprila ob 15. uri »Grob neznanega vojaka«. Gostovanje ljubljanske Svobode. — Ob 20. uri »Herman Celjski«. Kuponi.

Ponedeljek, 14. aprila ob 20. uri »Francoski večer«.

Ptujsko gledališče.

Petek, 11. aprila ob 20. uri »Herman Celjski«. Gostovanje Mariborčanov.

Gostovanje Delavskega odra »Svobode« iz Ljubljane v mariborskem gledališču.

V nedeljo, dne 13. aprila ob 15. (3. pop.) gostuje v našem gledališču Delavski oder Svobode iz Ljubljane. Vprizorila se bo »Balada o vojni in ljubezni«, ki jo je po Rayanovi drami »Grob neznanega junaka« priredil pisatelj Bratko Kreft, ki nastopi sam v glavni vlogi. Zaloigra je posvečena spominu vseh tistih, ki so padli v svetovni vojni. Dejanje spremljajo za zastori muzikalne improvizacije, ki jih bo izvajal glasbenik prof. Rančiga. Vsebine: I. dejanje: Brzobjavka; II. dej.: Napitnica padlim vojakom; III. dej.: Poročna postelja; IV. dej.: Vojakovo slovo pred smrtjo. Ker je predstava namenjena predvsem delavstvu, so cene močno znižane (12—2 Din). Vstopnice se dobe v knjižnici Delavske zbornice in pa pred predstavo pri gledališki blagajni.

Protí zamudam vlakov radi poljubov.

Ravnateljstvo neke ameriške železnice je izdalo odlok, s katerim naproša potnike, naj pred odhodom vlakov po možnosti skrajšajo svoje neznosti v obziranju, poljubljanju itd. Poljubljanja ni konca, uradniki so tudi ljudje in so obzirni, vlakovodje zadovoljno mežikajo na peron, in posledica so — zamude vlakov. V Avstriji so na nekaterih malih progah že poprej uvedli prepoved cmokanja na kolodvorih in kazni za one, ki bi s tem povzročili zamude vlakov.

Londonska konferenca

glede pomorske razorožitve se bliža svojemu koncu. Bila je to ena najtežjih in najbolj kompliciranih konferenc, kar se jih je sestalo izza mirovne konferenice. Pričela se je že 21. januarja t. l. in v javnost so prihajale stalno zdaj optimistične zdaj pesimistične vesti. Danes sporazum — jutri že zopet razid — vse to je dan za dnem viselo v zraku. Stalno nasprotujoči si glasovi. Vendar se je položaj na konferenci vedno bolj kristaliziral v pravcu vsaj delnega uspeha, vedno znova se je iskala formula, da se doseže vsaj nekaj.

Govorilo se je nekaj časa o sporazumu petero pomorskih velesil, ki pa se je razbil ob nasprotju stališč Francije in Italije. Italija je zahtevala popolno pariteto svoje mornarice s francosko, zahteva, ki pomeni povečanje in ne zmanjšanje italijanske mornarice, katera je danes znatno manjša od francoske. Za Francijo je ta zahteva naravno nesprejemljiva, že z ozirom na njen zemljepisni položaj ob dveh morjih, radi zvez s kolonijami itd. Na drugi strani pa Anglija ni mogla sprejeti francoskega predloga, naj se obenem z redukcijo mornarice ustvari nove varnostne garancije. Ne more se — pravi Francija — govoriti o zmanjšanju mornarice, dokler niso najdena druga sredstva za zavarovanje pred napadom. Francosko zahtevo pa je odbila nele Italija, ker bi s tem njena zahteva po pariteti izgubila svojo vrednost, tudi Anglija je ni mogla sprejeti.

Položaj je bil vsled tega tak: Amerika sploh odbija vsakršno misel na kakšne obveze, ki bi jo potegnile v evropske spore, hoče pa pariteto z Veliko Britanijo in sporazum z Japonsko. Tudi Britaniji bi zadostoval trajni sporazum Anglije, Amerike in Japana, vendar ne more izgubiti iz vidika interesa za položaj, ki bi po trojnem sporazumu nastal v Evropi. Zato čujemo, da je pač že trojni sporazum perfekten, vendar se dela naprej na sporazumu med Francijo in Anglijo na eni in Francijo ter Italijo na drugi strani. Zakaj tekmovanje v gradnji brodovlja med Francijo in Italijo bi pomenilo nevarnost za britansko načelo, da dve najmočnejši evropski mornarici ne smeta biti močnejši nego je britanska. Zato je sporazum med Francijo in Italijo v interesu Anglije. Ker pa je sporazum padel v vodo, se sedaj išče način, kako preprečiti to tekmovanje, ki bi nastalo, če bi Francija in Italija ostali izven sporazuma o omejitvi mornaric, ki so ga sklenile Anglija, Amerika in Japan. Išče se formula, da se rezervira Franciji in Italiji možnost za pristop k temu sporazumu. Formula bi obstojala v tem, da se najde možnost za poznejši sporazum Francije in Italije, ki bi se pa sedaj zavezali, da ne bota tekom prihodnjih let povečali svojih mornaric. To je pa predmet tehničnih pogajanj, ki se bodo nadaljevala med strokovnjaki, dočim se bodo pogajanja o politični strani problema prekinila, ker ni več upanja, da bi dala pozitiven rezultat.

Londonska konferenca se bliža svojemu koncu. Ker je ameriška delegacija dosegla sporazum z Japonsko, dočim je

Umor očeta in dva uboja pred okrožnim sodiščem

MARTIN HORVAT OBSOJEN NA 12 LET IN 2 MESECA TEŽKE JEČE. — UBOJ V SPODNJI POLJSKAVI. — ODGODENA RAZPRAVA PROTI JOŽE-FU ŽABČIČU.

Včeraj dopoldne se je pred velikim senatom tukajšnjega okrožnega sodišča nadaljevala dne 27. februarja t. l. prekinjena razprava proti Martinu Horvatu iz Gornje Pristave pri Ptuj, ki je bil obtožen, da je dne 3. septembra lanskega leta zavrtno umoril spečega očeta Antona Horvata in ga nato zavlekel na njivo v koruzo, da bi sled zakril. Prva razprava proti njemu se je vršila že ob koncu lanskega leta pred poroto, bila pa je preložena zaradi soobtoženca Janeza Fiderška, ki je med preiskavo zbolel na zaporni psihozi in popolnoma propadel. Zdravniško izvedeniško mnenje se je sicer glasilo, da Fideršek in toliko bolan, da se razprava ne bi mogla vršiti, ponovna razprava pred velikim senatom dne 27. februarja letos pa je pokazala, da je duševno popolnoma odsoten. Odan je bil radi tega v umobolnico na Studenec pri Ljubljani, Horvat pa je prišel sam pred senat in je dejanje priznal. Z ozirom na to, da še ni polnoleten, je bil obsojen na 12 let in 2 meseca težke ječe. Na 12 let zaradi umora očeta, na 2 meseca pa zaradi tavnine žita in raznega orodja.

Za Horvatom je prišel pred mali senat 26letni, v Spodnji Poljskavi živeči delavec Jakob Dolničar, osumljen, da je dne 22. septembra v sovražnem namenu udaril Rudolfa Faleža s teleznikom po glavi, in s tem posredno povzročil njegovo smrt. Dogodek sam se je razvil takole: Pokojni Rudolf Falež je imel z osumljenčev sestro dvojčke in jo je večkrat obiskal. Tako je prišel k njej tudi zvečer dne 22. septembra, in sicer v spremstvu svojega brata Jerneja, ter našel doma osumljenca Jakoba, ki pa se je z Jernejem kmalu odstranil in odšel v Zihlerovo gostilno. Rudolf Falež, ki je bil že takrat precej vinjen, je ostal s svojo nevesto in njeno materjo sam, a se je naposled z njima sprl in odšel tudi v gostilno, kjer se je zopet sestal z bratom Jernejem in Jakobom Dolničarjem. Zaradi sestre je pa med osumlencem in njim kmalu prišlo do prepira in tudi dejanskega spopada. Ta prepir in spopad je zaenkrat sicer srečno končal, dal pa je najbrž le povod do poznejšega usodnega dogodka.

Ko so se o polnoči fantje napotili iz gostilne, je pokojni Falež, ker je bil ta-

ko pijan, da ni mogel hoditi, sedel pred vrati na stopnice in zaspal. Dolničar je pa šel domov, kjer je od sestre in matere zvedel za prepir z ženinom. Razburjen in razsrjen zaradi Faleževega postopanja, se je takoj zopet vrnil k gostilni, našel tam še vedno spečega Rudolfa Faleža ter ga s teleznikom dvakrat udaril, in sicer enkrat po glavi in enkrat po roki, na kar je pobegnil in se skril. Težko ranjenega Faleža so naslednjega dne zjutraj prepeljali v bolnišnico v Maribor, kjer je bil operiran in kmalu potem tudi kot ozdravljen odpuščen. Zdrav pa ni bil, ker je navidezno olajšanju kmalu sledilo novo obolenje in dne 11. novembra je moral ponovno v bolnišnico, kjer je naslednjega dne umrl.

Zdravniški pregled je ugotovil, da mu je bila s prvim udarcem zdrobljena lobanja na desni strani čela, z drugim pa prelomljena leva nadleht. Smrt je nastopila zaradi infekcije in tvorov v možganih, ki so ji sledili. Napadalca in njegovega dejanja prav za prav nihče ni videl, le pokojni je takoj po napadu izjavil, da je bil krivec Jakob Dolničar, dva fanta, ki sta se nahajala v bližini, pa sta trdila, da se jima je le zdelo, da sta v onem, ki je po dejanju bežal, spoznala osumljenca. Osumljeni je zaradi tega že od vsega začetka dejanje tajil in ostal pri tem tudi pri glavni razpravi, kjer ga je ex officio branil odvetnik dr. Irgolič. Vendar pa je sodišče prišlo do prepričanja, da je Jakob Dolničar uboja Rudolfa Faleža kriv in ga je zaradi tega obsodilo na 2 in pol leta težke ječe, na povračilo bolniških in pogrebniških stroškov ter plačilo taks.

Kot tretji je stal pred trojico sodnikov 23letni kmečki delavec Jožef Žabčič iz Velike Polane v Prekmurju, osumljen, da je dne 26. decembra lanskega leta v Veliki Polani s kolom napadel Štefana Jaklina ter ga ubil. Na predlog zagovornika, odvetnika dr. Rapotca in državnega tožitelja dr. Hoinika je pa bila razprava prekinjena, da se pozovejo in zaslišijo tudi še priče, ki bi ga lahko razbremenile, odnosno bolje pojasnile potek dogodka. Osumljeni Žabčič se zagovarja s silobranom, dejanje pa v ostalem priznava.

Herman Celjski

V nasprotju z Župančičevo »Veroniko Deseniško«, ki je lirčno prefinjena igra, je Novačanov »Herman Celjski« delo prometejsko močne dramatike. V njeni je dobila svoj najvišji izraz epična duhovnost, ki je bistvena psihološka poteza štajerskega slovenstva v lepem slovu. Zato je »Hermanu Celjskemu« že po samem notranjem bistvu zagotovljen uspeh v vsakem gledališču, in doživel ga je v tork tudi v našem. Doživel tudi igralsko tako močno, kakor skoraj nismo pričakovali. Če odštejemo nekatere malenkosti, je bil to eden naših največjih umetniških viškov, to pa po režiji, inscenaciji, igri poedincev in soigr celote. Režiji sami bi mogli očitati samo dvoje, troje pogršk v detaljih in pa v zunanji opremi. Tako je n. pr. zgodovinsko popolnoma pogrešeno, da nosi poslanik kralja Trdka turško obleko, ko l. 1426 Turkov v Bosni še ni bilo. Pripadala je istemu kulturnemu območju kakor vsa ostala srednja in tudi zapadna Evropa, zato so plemenitniki nosili enaka oblačila v Bosni kakor v Celju ali kje drugje. Pri ponovitvah se mora to zaradi harmonije celote na vsak način popraviti. Prav tako tudi pater Melhior l. 1426. ni mogel nosljati, ker je tobak za nosljanje šele iznajdba poznejših časov. Vse to pa so malenkosti, ki se zlahka popravijo.

Kljub moči celote pa sloni vse dogajanje na Hermanu samem in njegovi jekleni volji, ki je spiritus movens vsega dogajanja. G. VI. Skrbinešek ga je oživel notranje in zunanje izredno močno in ustvaril kreacijo, h kateri mu moremo

le čestitati. Drugi, umetniško najpopolnejši lik, je ustvarila gđ. Kraljeva v Veroniki. Pokazala se nam je, posebno v dramatično silnem tretjem dejanju, celo v docela novi formi ter izoblikovala nepozabno sceno. Prav tako pa je gđ. Starčeva močno dojela notranji lik kraljice Barbare, po krvi in bistvu prave Celjanke. Enej Silvij Piccolomini, ta čuvstveni italijanski kaplan, je našel v g. Blažu globoko umevajočega interpreta, da je postal njegova najboljša kreacija na našem odru. Docela svojski in umetniško pristen je bil klasični lik patra Melhiorja g. Daneša, dramatično močan Friderik g. Groma, posrečen Aron Salobir g. Harastoviča, ki je razgibal tudi spočetka malce patetično židovsko sceno v prvem dejanju. Kakor posebej eksekutiva Hermanove jeklene volje je bil Jošt Soteški g. Pavla Koviča; enoten in dosleden od začetka do konca. Šibkejši je bil Herman mlajši g. Nakrsta, čeprav je v nekaterih detaljih segel višje; premalo dostojanstven poslanik kralja Trdka g. Tovornika; premalo notranje utemeljen, posebno v četrtem dejanju, pa vitez Herič g. Rasbergerja. Ga Savinova je kot Blažena dobro pogodila zunanji odraz značaja; močno je upodobila ga Zakrajškova jetničarka, posrečen je pa bil tudi lik nemega hlapca g. Furjana.

Vsa predstava je bila harmonična in se je povsod odražala enotnost zasnovne režiserja g. Jožka Koviča. Navzoči avtor je bil od napolnjenega gledališča navdušeno pozdravljen in je po tretjem dejanju prejel lovorov venec. — r.

Mariborski in dnevni drobiž

Gospodinjstvo-nadaljevalna šola v Krčevini

se je v nedeljo 6. tm. zaključila na res slavnosten način. Voditeljica te šole je bila v tekočem šol. letu že v drugič učiteljica ga Anka Mešiček, kot pomožni učni moči pa sta sodelovala ga Kotnikova in g. katehet. Šolo je posečala redno 18 deklet, največ iz domačega šol. okoliša, nekaj pa jih je bilo iz okolice. Bile so to deklice ponajveč iz nižjih slojev: iz delavskih, viničarskih in kmetijskih obitelji. Pouk se je vršil ob nedeljah od 8. do 16. ure, ker so bila dekleta ob delavnikih zaposlena pri raznih opravilih doma in celo v tovarnah. Upoštevati se mora dejstvo, da se je ga voditeljica, delavna ves teden v svojem razredu in pri številni lastni družini, ob nedeljah brez odmora na požrtvovalen način posvečala dobri stvari. — Zaključitev se je izvršila po določenem sporedu. Od 10.—14. ure je bila vsakomur na vpogled prav lepa razstava raznih šivalnih in kuhinjskih izdelkov; ogledalo si jo je mnogo domačih, mestnih in okoliških posetnikov, ki so izražali zadovoljstvo in priznanje. Nekaterim gospodinjam je vrlo ugajal napis na kuhinjskem prtu: »Ljubi moj mož, — da boš vedel: za mal' denarja bodeš slabo jedel!« — Popoldne so razstavo posetili: odposlanec kr. banske uprave, referent g. Krošl, srezki šolski nadzornik g. Tomažič, nadaljevalno-šolski odbor in starši deklet, ki so obiskovali gospodinjstvo-nadaljevalno šolo. V prisotnosti navedenih se je vršila ob 14. uri v sobi I. razreda zaključna slavnost. Gospa voditeljica je podala najprej zanimivo poročilo o poteku pouka ter se zahvalila bivšemu oblastnemu komisarijatu in krajevnemu odboru za naklonjenost, obenem pa se priporočila kr. banski upravi ter krajevnim činiteljem, naj tudi v bodoče podpirajo to za širše ljudske sloje tako pomembno inštitucijo. Nato je izprala dekleta iz obdelane učne stvarine o gospodinjstvu, živilih, prehrani, iz nauka o človeškem telesu, o zdravstvu, negi dojenčkov itd., pri čemer se je izkazalo, da so si dekleta praktične nauke in napotke prav dobro prilastila. Ga voditeljica je umela ta izpit zaokrožiti v prav prijetno obliko strnjene pouka, ki so ga ljubko oživljale umestno vpletene pesmi o predici, pericah in dr.,

Danes — četrtek

SPECIJALNI KONCERT
kapele Wolfsthai

V petek, dne 11. — kabaretni večer
V VELIKI KAVARNI

zaključila pa drž. himna »Bože pravde«. Po izpitu je govoril g. referent Krošl o velikem pomenu gospodinjstvo-nadaljevalnih šol za bodoče žene, za obitelji in občino. Razumne, dobre in štedljive gospodinje so najboljši poroki za zadovoljnost, zdravje in srečo v posameznih domovih in vsej soseski. Zadnja točka slavnostnega sporeda je bila razdelitev frekvenčnih (obiskovalnih) izpričeval. G. jenke so vsem prisotnim pripravile in aranžirale v posebni sobi prijetno zakuško, pri kateri se je sprožilo več bodrilnih in priznalnih govorov ter napitnic, dočim so dekleta ob zvoku citer in kitare razveseljevale gosie z mičnimi narodnimi pesmimi. Uspehi gospodinjstvo-nadaljevalne šole so v čast ge voditeljici ter dokaz, kako se je z vso najboljšo voljo in ljubeznijo posvetila svoji vzvišeni nalogi. Naša želja je, da naj se gospodinjstvo-nadaljevalna šola otvori tudi prihodnje jesen, takisto zopet kmetko-nadaljevalna šola za fante; kr. banska uprava ter lokalni činitelji pa naj skrbé tudi v bodoče za dovoljno podporo teh šol.

Da se ne dela nikomur krivica.

Naprošeni smo za objavo sledeče ugotovitve k vlonu pri g. Valjaku (kino Union), katereg aje osumljen med drugimi tudi brezposelni Franc Jarčič: »Revident lokalnih železnic v Inomestu, Franc Jarčič, mizarski pomočnik pri g. Sajku v Novi vasi pri Mariboru, Franc Jarčič in mehanik-vajenec Franc Jarčič v Bolzanu v Italiji, ki so vsi rojeni in pristojni v Kamnico pri Mariboru, niso identični niti v sorodstvu z osumljenim Francetom Jarčičem.

Ljudska univerza v Mariboru.

Jutri ob 8. zvečer v Apolo-kino koncert na prvovrstnih gramofonskih ploščah. Prvič v Mariboru znameniti spevi iz zvočnih filmov »Sonny boy«, »Pogatska ljubezen«, »Tebe sem ljubil«, »Žena na mesecu«. Nadalje je v programu: fantazija iz Onjegina, znameniti spev iz Puccini-jeve opere »Deklica iz zlatega zapada«, čelo-solo najznamenitejšega čelista Casals-a »Moment musical« Schuberta in spevi iz Leharjeve operete »Dežela smeha«. Električni gramofon stavi na razpolago trdka Perc v Mariboru. V ponedeljek 14. aprila predava na podlagi skioptičnih slik univ. prof. dr. L. Bujas iz Zagreba o okultizmu in znanosti.

Zanimivo predavanje o fotografiji.

V ponedeljek 14. tm. priredi Zimsko-sportni odsek SPD ob 20. uri v dvorani Zadržne gospodarske banke zanimivo poučno Perutz-fotopredavanje za fotomaterije o predmetu »Kako in kaj fotografiramo« in o osvetljenju in razvijanju fotografske orotilomatske plošče. Predavanje bo prav poučno za vse, ki se pečajo s fotografskim sportom, bodisi kot začetniki, bodisi kot že izurjeni amaterji v fotografiranju. Ker bo predavatelj, znani alpinist in fotoamater g. Koranek pri tej priliki predvajal okoli 200 dia pozitivov s strokovnimi in krasnimi pokrajinskimi posnetki, bo predavanje zanimalo tudi vse ostale planince in ljubitelje narave. **Vstop prost!**

Vlom v Pragerskem.

V noči od 8. na 9. tm. so vlomili do slej še neizsledeni storilci v trgovino Fr. Pernačiča v Pragerskem. Izdrli so na oknu v ozadiju železne križe ter prišli s' okno v trgovino, odkoder so odnesli raznega blaga, veliko nogavic, klobas, oblek in nekaj denarja, vsega skupaj za čez 20.000 Din. Včeraj dopoldne je bila obveščena mariborska policija, ter je odšel na lice mesta detektiv g. Grobin s policijskim psom, ki pa je v sled zakasnelosti prijave in izhojenosti terena kmalu izgubil sled. Domače orožništvo vrši nadaljnjo preiskavo.

Žigosanje debelinskih mer.

V smislu razpisa kraljevske banske uprave dravske banovine v Ljubljani se pozivajo lastniki debelinskih mer (merske klupe), da predložijo vse pred letom 1928 žigosane debelinske mere pristojni kontroli mer in dragocenih kovin v uradni preizkus in žigosanje meroizkusnemu uradu v Mariboru, Frančiškanska ul. 11.

Krajevni odbor Rdečega križa v Krčevini

priredi prihodnje dni zbirko prostovoljnih prispevkov v prid nesrečnikom v južni Franciji, ki jih je zasegla katastrofalna poplava. Ker so bili Francozi v svetovni vojni in so tudi dandanes najboljši prijatelji naše države, ker tamonšnji Rdeči križ o prilikah elementarnih nesreč pošilja v našo državo kar najizdatnejšo pomoč, zato je naša častna dolžnost, da jim vračamo ljubav za ljubav, milo za drago. Obračamo se do vseh naših plemenito čutečih in državno-zavednih občanov s prošnjo, naj po možnosti darujejo v omiljenje velike bede v prizadetih krajih poplavljenе južne Francije. Nabrane prispevke bo krajevni odbor Rdečega križa po županu izročil srezkemu načelniku.

Tombola Slov. ženskega društva v Mariboru.

Ponovno opozarjamo, da se bo vršila tombola Slov. ženskega društva v nedeljo, dne 13. tm. in prosimo občinstvo, da pridno posega po tombolskih kartah.

Večer »Jadranske Straže«.

Jutri, v petek 11. tm. ob 20. uri v mali dvorani Narodnega doma letni občni zbor mestnega odbora »Jadranske Straže«. Sledi zanimivo predavanje g. dr. V. Rapotca o naši trgovski mornarici. Večer je pri pogrjenih mizah. Sodeluje pevski zbor »Jadrana«. Dolžnost je tudi nas planiskih Slovencev, da vsaj en večer posvetimo našem mornarstvu in pomenu našega morja. Vabljeni vsi!

Društvo »Jadran«.

se udeleži obč. zbora mestnega odbora »Jadranske Straže«, ki se bo vršil jutri 11. tm. ob 20. uri v mali dvorani Narodnega doma. Sodeluje pevski zbor. Vabljeni vsi člani in članice!

Boj s kraljem gorskih višav

TRAGEDIJA V VIŠINI 5.000 METROV. — KONDOR PREMAGAL LOVCA IN GA STRMOGLAVIL V PREPAD.

Na grebenih južnoameriških Andov, v višini 3.000—5.000 m, daleč od človeških naselbin, kraljuje mogočni kondor, ki se dvigne do 7.000 m visoko. Je to ena najbolj nevarnih ptic-roparic. Kadar jih prisili glad, se spuste čisto v velikih rojih na pašnike, ugrabijo naglo z mogočnimi kremplji par jaget in izginejo potem z njimi v višave. Včasih se lotijo tudi tele, toda pastirji znajo čuvati svoje črede. Še predno se dobro zave, ima ptica-roparica že kamen v glavi in obleži z razbitim kljunom na tleh. Redkokodaj se lotijo kondorji človeka. Toda pastirji vedo povedati celo o predrznežih, ki so napadli ne samo otroke, temveč tudi odrasle.

Pred leti so se pojavljali kondorji še v velikem številu na nižje ležečih pašnikih. Sedaj pa so postali že zelo redki, ker so jih pastirji pričeli sistematično uničevati. Na primernih krajih postavljajo namreč mrhovino in čakajo potem v zasedi te požrešne ptice. Čim se pojavijo, pa jih vse pobijejo. Kondor je namreč na tleh silno neokreten in ne more naglo razprostrti svojih velikanskih peruti, ker potrebuje, kakor letalo, gotovega zaleta, predno se dvigne v višave. Ogroženi v svojem obstoju, so se zato kondorji umaknili na nedostopne pečine vulkanov in ledenikov, kjer napadajo lisice, lame in divje koze. V doline jih prisili samo še skrajni glad, ali pa, če opazijo kje veliko čredo živine.

Mario Appolino je z neke pečine opazoval sledeči tragični prizor v tej brezskoni gorski samotni med snegom in solncem: »Na nasprotni strani je bil čilenski pastir, ves raztrgan, imel je za pasom zakrivljen nož. Previdno se je vzpenjal kvišku kakor tihotapec, ki se boji, da ga ne zasledijo finančni organi. Pod oazduho je imel vrečo, v kateri se je neprestano nekaj premikalo. Takoj sem spoznal, da imam pred seboj lovca kondorjev, ki pobira mladiče iz gnezd. Bližjima se je odigrala pred menoj velika

tragedija. Mož je plezal kakor koza po skoro navpični steni in prišel končno do neke pečine ob prepadu, kjer je imel kondor svoje gnezdo. Videl sem, kako naglo je mož potegnil iz gnezda 5—6 jajc, velikih kakor nojeva jajca. Med tem, ko sem še občudoval predrzneža, mi je nenadoma ogromna senca zastrla pogled. Pojavil se je mogočen kondor. Imel je nad 3 m z razpetimi peruti in skrivljen, strahovit kljun. Njegove oči so žarele v solncu kakor rubini. Mož, ki je bil brez puške, se je zravnil in zgrabil svoj nož. Dvakrat sem videl, kako se je zablistalo rezilo noža, da bi se započilo kondorju v prsa. Toda kralj višav se je obakrat spretno umaknil. Položaj Čilenca je postal vedno obupnejši. Tembolj, ker je stal na popolnoma tesnem prostoru in je bil v neprestani nevarnosti, da strmo-glavi v prepad. Na tem majhnem prostoru, visokem komaj 30 cm, je bil boj s kondorjem na življenje in smrt. Sledil sem boju, kakor da bi bil prikovan na skalo. V tretjič je prehajala ptica v napad, ne da bi prišlo do odločitve. Nato se je dvignil kondor s par krepkimi sunki 30—40 m visoko v zrak, opisal nad glavo lovca ozek krog in se nato z vso silo zagnal z razpetimi peruti na nesrečneža. Lovec in žival sta predstavljala nekaj sekund eno samo ogromno tulečo pošast, zmes peruti in rok, krempljev in nog, perja in cap, kri je brizgala od vseh strani. Kmalu nato se je nekaj zvrnilo v prepad. Bil je to premagani lovec. Videl sem ubogo telo, kako je padalo po po-bočjih, za njim kamenje. Strah me je bilo in zaprl sem svoje oči.

Ko sem se čez nekaj časa zopet pomiril, sem zapazil na pečini, kjer je stal poprej lovec, mogočnega kondorja-zmagovalca. Tolkel je s svojimi velikimi črni peruti, stegoval svoj okrvavljeni vrat in ponosno gledal v prepad, kjer je obležal njegov nasprotnik ves razmesarjen — mrtev.

Kaj se lahko zgodi starejši, premožni vdovi

Ni bilo to pri nas, nego na Švedskem, da bi se bilo ravno tako lahko pri nas zgodilo: V nekem švedskem mestecu je živela bogata vdova srednjih let. Pri znancih se je seznanila s prijetnim, mladim trgovskim potnikom, ki jo je vodil po kavarnah in kinih. Nekega dne pa jo je zaprosil za podpis menice — nujno je rabil večjo svoto, — odpotoval in ni ga bilo več. Čez čas pa se je pojavil pri dami drug, še mlajši mož iz Stockholma in ji prezentiral navedeno menico v plačilo. Dama je plačala in Stockholmec jo je vabil v kino in kavarno in jo potolažil radi izgube potnika. Ko se je odpeljal, mu je morala obljubiti, da ga bo obiskala v Stockholmu. Ni dolgo odlašala, že drugi teden jo je hrepenenje zaneslo v Stockholm. Jedla sta v dobrem restavrantu, in ko bi se trebalo ločiti, ji je mladi gospod ponudil prenočišče v svojem stanovanju, da se prihrani stroški hotelske sobe. Po kratkem obnavljanju je sprejela. Doma še mal likerček, in že se je začela pripravljati kočljiva situacija, kar nenadoma vstopita neka druga dama in gospod. Dama začne vpiti radi kompromitujoče situacije, v kateri je našla svojega moža s tujo damo, in njen spremljevalec je zatrjeval, kako neprijetno mu je, da je priča. Vsa v strahu je vdova iz province zbežala in se odpeljala s prvim vlakom. Ali že čez par dni je dobila pismo »prijatelja« iz Stockholma: žena se hoče ločiti; da jo potolaži, ji je obljubil 10.000 kron (seveda švedskih!); naj mu jih pošlje, da ne bo škandala! Morda bi se v noveli sedaj dogodek končal, v resnici pa se ni: zakaj že čez par dni je dobila drugo pismo od gospoda, ki je bil »priča« nočne scene in ki je v pismu obžaloval, da je vse videl, pa bi vendar molčal, če bi mu takoj poslala 500 kron. Vdova je plačala. Konec? Ne! Že čez nekaj dni je prišlo od vseh treh Stockholmcov podpisano pismo, da ima dama, ki je tako bogata, gotovo še par tisoč kron na razpolago, da v njenem kraju ne zvedo o nočnem škandalu. Toda sedaj je tudi pri vdovi prekipelo, šla je na po-

licijo in uvidevši goljufijo, prijavila sleparje. Seveda je bila posledica ta, da je za zgodbo izvedela tudi širša javnost, — in bogata vdova se je morala za nekaj mesecev odpeljati na oddih v inozemstvo.

Moderni Mezzofanti

V Berlinu je umrl te dni legacijski svetnik zunanjega ministrstva, Emil Krebs, star 63 let. Pokojnik je bil pravi jezikovni fenomen. Obvladal je namreč popolnoma nič manj kot 45 jezikov, 20 nadaljnjih pa je samo razumel. Do svojega 25. leta se je naučil vse evropske jezike. Od tedaj naprej pa se je posvetil izključno raznim azijskim narečjem ter stopil končno l. 1893 kot tolmač v službo zunanjega ministrstva, pozneje pa kot tolmač na nemškem poslanstvu v Pekingu.

Oceanski inštitut v Splitu

Kakor znano, vodita Jugoslovenska akademija v Zagrebu in Srbska akademija nauka v Beogradu že delj časa akcijo za ustanovitev oceanografskega zavoda na Marjanu pri Splitu, ki bi imel za svrhu raziskovanje življenja v morju. Posebna komisija arhitektov bi imela izdelati načrt za zgradnjo zavoda. Te dni je bil glede zgradnje dosežen sporazum, obenem pa tudi sklenjen dogovor, da se do definitivne izgradnje zavoda otvori začasna postaja za oceanografijo v Splitu, in sicer v sedanjem penzionu Šiler na Marjanu. Tam bodo profesorji beografskega in zagrebskega vseučilišča čez poletne počitnice delali. Postaja bo pričela z delom že koncem tega meseca.

Odgovor.

Neka dama je izstopila pred gledališčem iz avtomobila. Imela je tako dolgo vlečko na sebi, da se je dotikala tal. Neki gospod, ki je prišel naglo mimo, ji je po nesreči stopil na vlečko. Razjarjena, se je dama obrnila in rekla: »Ali niste mogli paziti, vi bik?« — »Oprostite, milostna«, je odgovoril gospod, »nisem vedel, da imajo krave tako dolg rep!«

Na potu na Kanchinjungo

Poročali smo pred tedni o pripravi dr. Dyhrenfurta za mednarodno ekspedicijo, ki ima namen »osvojiti« vrh Kanchinjunge, druge najvišje gore na svetu (najvišja je Mount Everest), kamor še doslej tudi ni dospela človeška noga. — Ekspedicija je med tem že dospela v Darjeeling in od tam 4. t. m. krenila na pot v področje himalajskega gorovja. Od vseh ekspedicij, ki so poskušale svojo srečo v tej smeri, je Dyhrenfurtova ekspedicija najboljše opremljena. Skrb za hrano je prevzela gospa Dyhrenfurtova. Iz Evrope so dospeli v Darjeeling nedavno velike pošiljave: ena tona čokolade, kaviara, paštet, posebni kruh iz švedske rži, ki ostane vedno svež, in drugo. Tudi za pijačo je preskrbljeno: 500 steklenic monakovskega piva, rum, whiskyja, šampanjca. Gladu in žeje torej ekspedicija ne bo trpela. Pred odhodom iz Darjeelinge je šef-zdravnik ekspedicije dr. Richter v svoji »ordinacijski sobi« (navadna koliba!) pregledal vse nosačedomačine in ostalo osobje ekspedicije, jih cepil proti kozam, ker ta epidemija tam zelo razsaja, in jih proti črevesnim boleznim okrepil s santoninom in — ricinovinim oljem, ki ga baje tamošnji domačini zelo radi pijejo. Večina tega osobja je pri takih ekspedicijah že sodelovala. Mnogi se še spominjajo generala Bruce-ja, ki je vodil predzadnjo ekspedicijo, in se zelo postavljajo s spričevali, ki so jih dobili od njega po legendarnem, da si ne posrečenem vsponu na Mount Everest. Angleške oblasti v Indiji so ekspediciji, ki je res v pravem pomenu besede mednarodna, zelo lojalno in vsestransko šle na roko pri zadnjih pripravah pred odhodom in tudi med potjo jo podpirajo, zlasti tudi angleški Himalajski klub s polkovnikom Tobinom na čelu. Cela Evropa in ostali civilizirani svet se živo zanimajo za ekspedicijo, njeno usodo in njen uspeh.

Zaspani ženin

V neki majhni vasi na Saškem se je dogodil pred kratkim zanimiv slučaj. Neki že bolj prileten gospod bi se imel namreč poročiti z mladim dekletom. A župnik je čakal zaman. Priče so že čakale v cerkvi, kjer se je zbralo tudi mnogo radovednežev. A ženina in neveste le ni bilo od nikoder. Končno je odšel neki nestrpnež na ženino stano-vanje in ga je našel tamkaj spečega na divanu, nevesta pa je potrepljivo čakala, kedaj se bo zbudil.

Žrtve medvedje krače

V Stuttgartu je lastnik tamkajšnje menažerije prodal lastniku neke restavracije močnega medveda. Restavrat je medveda potem zaklal in privedel gostom pojedino medvedje krače. Zanimanje je bilo veliko, posledice strašne. Pojedina je namreč zahtevala nič manj kot 8 smrtnih žrtv, ena oseba pa je oslepe-la. Meso medveda je bilo namreč ikra-sto. Oblast je odredila aretacijo lastnika menažerije in restavraterja ter uvedla najstrožjo preiskavo.

Najstarejše pismo

O priliki izkopavanja v bližini starega mesta Latakia v Siriji, so zadeli francoski starinoslovci na palačo, ki izvira iz l. 1300 pred Kristom. Zgrajena je bila najbrže v času, ko so se Izraelci selili iz Egipta. V bližini te palače so našli veliko grobišče s številnimi starimi knežji-mi grbi. Najvažnejša pa je vsekakor najdba neke knjižnice, sestavljene iz samih ploč, popisanih z nepoznanimi znaki. — Domneva se, da je to najstarejše pismo na svetu, ker je veljalo dosedaj kot najstarejše pismo, najdeno na razvalinah Dibona iz 9. stoletja pred Kristom. V tem pismu poroča kralj Meša o svojih zmagah nad izraelskim kraljem Omrijem. Izvršena so bila izkopavanja tudi v sred-nji sirski puščavi in so našli tamkaj sve-tišče boginje Nin Egal. V svetišču so bi-le tudi vse priprave za prinašanje žrtv tej boginji. V neki posodi so našli celo čudno zmes, katero so takoj odposlali v Pariz, da jo preiščejo. Francoski učenjaki trdijo, da gre za kri vola, ki je bil za-klan najmanj pred 6000 leti.

Sport

Semifinale za prvenstvo Slovenije.

V nedeljo se srečata v prvenstveni tekmi prvak Maribora ISSK Maribor in prvak Celja, SK Celje na igrišču ISSK Maribora v Ljudskem vrtu. M nedeljo dne 27. aprila pa bosta ista protivnika nastopila v Celju. Zmagovalec semifinalnih tekem bo igral dve finalni tekmi s prvakom Ljubljane.

ISSK Maribor nastopi v isti postavi kakor v prvenstvenih tekmah.

SK Celje je rutinirano moštvo, ki je sigurno odpravilo vse protivnike okrož-ja, prvaka Trbovelj pa je minulo nedeljo porazil s 6:1. Sicer ima »Maribor« ugod-nejše izglede in je brez dvoma tudi bolf-še moštvo, vendar je »Celje« vedno po-menilo nevarnega protivnika in je celo porazilo »Maribor« v prijateljski tekmi v času, ko se je zdel poraz izključen. Nadejamo pa se, da bo »Maribor« znal tudi v naprej čuvati sloves svojih bary, ki jih v letošnji sezoni še ni omadeževal noben poraz.

Jugoslavija—Rumunija.

Dne 4. maja se bo vršila v Beogradu meddržavna nogometna tekma med re-prezentanco Jugoslavije in Rumunije za zlati pokal Njeg. Vel. kralja Aleksandra.

London, mesto brez opere

London ima v svojem celem področju krog 10 milijonov prebivalcev in je največje mesto sveta. Tudi običje London vsako leto krog pol milijona tujcev, večinoma bogatih Amerikancev. Vendar pa London nima stalne opere. Dozdaj so imeli Londončani od časa do časa gosto-vanja, po 7 do 10 tednov, v palači Co-vent Garden, ki je privatna last lorda Bedforda. Stavba ima idealno akustiko. Lastniku so že ponujali za odkup bajne svote. Baš sedaj mu zopet ponuja nek bančni konzorcij silne svote, da bi zgra-dil na tem mestu nebotičnike. Prijatelji opere pa se boje, da bi s tem za vedno prenehala opera v Londonu.

Angleška »operna liga« pod vodstvom znanega angleškega dirigenta Thomasa Beechama se zadnje čase stalno posve-tuje o tem, da bi se ustanovila stalni o-perni zavod, ki bi v svojem delu ne bil omejen samo na London, ampak bi bil nekakšna narodna opera, ki bi gostovala po celi državi, v Londonu bi pa bila sa-mo v času sezone — 7 do 10 tednov. Vendar je angleška narodna opera po mnenju poznavalcev prilik utopija, ker sta Baldwin in Macdonald složna, kadar treba odbiti subvencijo za takšno usta-novo. Osnovni angleški princip je, da se mora umetnost sama vzdrževati in da je subvencija nekaj škodljivega in nedovo-ljenega.

Ali ne more londonska publika — 10 milijonov prebivalcev skupno s pol mi-liona tujcev — vzdržati stalne opere s svojim obiskom? Izkušnje kažejo, da ne. Res je, če pridejo svetovno znane zvez-de, Šaljapin, Jeritta, Gigli, bo občinstvo čakalo ure in ure pred blagajno, da pla-ča po 300 do 400 Din za sedež. Ker ima dvorana v Covent Gardenu 2000 sede-žev, so taki večeri zelo rentabilni, vključ horendnim honorarjem. Toda ta publika ni navadna operna publika. Pet do se-dem, kvečjemu deset tednov, in njen in-terese naglo izginja, poskusi, da bi se se-zona raztegnila čez 10 na 12 ali več tednov, so klaverno ponesrečili. Stalna opera v Londonu je utopija. Saj nikdar ni bila nekaj avtohtonega, domačega. Imena Levi, Mottl, Nikiš, Bruno Walter, Meyerbeer, Saint-Sains in drugih slavni-h dirigentov in skladateljev, ki so v Lon-donu slavili triumfe, pričajo o tem. To so bili stebri angleške opere v prošlosti in sedanjosti. Londonska opera je bila ve-dno luksuz, svečan dogodek in srečni slučaj, na hvalo privatni inicijativi in ve-likodušnosti mecenov, Bedforda in dru-gih. Ko bi ne bilo teh, bi o operi v Lon-donu sploh ne bilo govora.

Kaj naj vočigled temu porečemo mi v Mariboru, če nismo mogli držati stalne opere?!

Kongres mednarodne unije proti jetiki se bo vršil od 12. do 15. avgusta v Oslo. Glavni predmeti zborovanja bodo vprašanje cepjenja proti jetiki, zlasti pa iz-obrazba dijaštva in zdravnikov za bo-proti jetiki.

Michel Zévaco

Lukrecija Borgia

Zgodovinski roman

68

Naposled se je obrnila ter se naglih korakov napotila proti Tivoli... In zdaj se ji pogled ni več svetil od nežne ganjenosti, nego je vzplameneval v žaru srčite, neukrotljive volje...

Ob zori je dospel voz po ogromnem ovinku na florentinsko cesto. In zdaj je Ragastens namignil Machiavelliju, naj ustavi.

»Prijetelj,« je dejal, »tudi mi se bomo ločili. Cesta je prosta... Nadaljujte svojo pot naravnost proti Florenci; jaz pa imam še nekaj opravila v tej deželi...«

»Ločimo da se naj!« sta vzkliknila Machiavelli in Rafael hkratu.

In pričela sta odgovarjati viteza. Toda njiju prošnje in dokazovanja, in celo nežno prigovarjanje Rosite — vse je bilo zaman spričo Ragastensove odločnosti.

Sanzio in Machiavelli sta se le težko vdala. In poslovila sta se z burno ganjenostjo. Stoinstokrat so si ponovili obljubo zvestobe. In docela sta se vdala šele takrat, ko je Ragastens prisegel, da pride v Florenco kakor hitro bo mogoče.

Machiavellijev bič je počil, in voz se je spustil dalje. Rosita in Rafael, ki sta se sklanjala izza zavese, sta še mahaje pozdravljala viteza, ki je stal sredi ceste... Nato je nenadoma sledil ovinek. Ragastens je bil v hipu sam.

Zdaj se je obrnil k Spadacappi.

»Spadacappa,« je dejal, »nočem te varati. Opozarjam te, da utegne biti pohod, na katerega se odpravljam, bogat raznovrstnih križev in batin...«

»Z vami, gospod vitez, se ne bojim ničesar... A po čemtako se hočete bojevati? ...«

»Da, Spadacappa. Ali ti je povšeči? ...«

»Je mi, gospod. Samo, če mi dovolite vprašanje...«

»Dovoljujem ti ga...«

»Dobro torej... Doslej ste se samo ruvali z najrazličnejšimi ljudmi, z biriči, z mogotci kakršen je Cezar, in celo s papežem samim!... S kom pa se hočete sedaj boriti?«

»S celo armado!« je skromno odgovoril Ragastens.

XXXVIII.

Hladca pri oknu.

Nekaj dni je Ragastens z nestalno dušo blodil po gorovju, ves neodločen, omahujoč od ene misli do druge, zdaj z namenom, da se vrne v Francijo, zdaj hoteč bežati v Florenco.

Toda najsi so bili okreti njegove postopaške poti še tako brez smeri — usoda je hotela, da se je čimdaljebolj bližal mestu Monteforte.

Recimo »usoda«, ker nimamo drugega razloga. Kajti zares, če bi bil kdo povedal Ragastensu, da se bliža Montefortu, dasi nima namena, bi ga bil spravil v nemajhno začudenje. Vitez se je hotel oddaljiti, ne pa bližati; tak je bil njegov resni namen. Toda človek bi dejal, da ga je kak skrivnostni magnet vodil proti stari trdnjavi, ne da bi se zavedal...

Bodisi kakorkoli, peti večer svojega popotovanja je Ragastens nenadoma zapazil, da mu je do Monteforta samo še dva dni potovanja.

To odkritje, ki je imelo za njegovo usodo odločilen pomen, je našlo viteza v edini, siromašni krčmi neke bedne vasi, kamor je bil dospel pred dvema urama. Sedel je ob steklenici belega vina, hladeči se v vedru s mrzlo vodo, pravkar dvignjeno iz vodniaka.

Ta ljubezenski prizor Ragastensa s steklenico belega vina pa se je vršil pod gosto hladnico, polno listja in cvetja, ki je stala na vrtu ter se skoraj naslanjala k hiši, tako da je ostal med njo in med steno krčme samo ozek prehod.

In zdaj naj si bralec predstavlja v omenjenem zidu odprto pritličnega okna. To okno se je odpiralo iz majhne sobe, ki jo je hladnica skrbno varovala solne pripeke in radovednih pogledov. V sobici je bilo več ljudi, ki so se razgovarjali med seboj. Jasno je, da ti ljudje niso mogli izpregovoriti besede, ki je ne bi ohenem slišal Ragastens. In on je poslušal.

Nekaj besed, izgovorjenih malo glasneje, ga je zanimalo, da je prisluhnil. Od tega hipa ni preslišal niti besedice. Kajti reči, o katerih so govorili v sobi, so bile za Ragastensa silno zanimive. Počasi je vstal in stopil tesno k zeleni listni steni, ki ga je zakrivala: oči so se mu svetile, ko je nastavljal uho.

V trenutku, ko se je razgovor, ki je bil našel v Ragastensu nevarnega poslušalca, dozdevno bližal koncu, se je Ragastens oprezno sklonil ter pomignil človeku, ki je na dvorišču snažil dvojne konjskih uzd. Ta mož je pritekel.

»Spadacappa,« mu je šepnil Ragastens v uho, »to soho vidiš, kajne? Vrata se odpirajo na hodnik, ki deli krčmo na dvojce. Postavi se pred vrata in ne gani se z mesta...«

»Dobro... slušam...«

»Počakaj!... Bodalo imej v roki. Če bi kdo od-

pri vrata in hotel uiti...«

»Potem se mora zadeti v tole rezilo?«

»Tako je... Hodi, dragi moj... Prekrasno me razumeš!«

Ragastens je še nekoliko počakal. Nato, ko je mogel sklepati, da je Spadacappa že na svojem mestu, je zapustil hladnico, stopil v ozki prehod med njo in med oknom ter prožno skočil v sobo s porogljivimi besedami:

»Pozdravljeni, gospoda!... Ne morem vam popisati, kako veselo me iznenaja to srečanje!...«

XXXIX.

Poroka Primavera.

Primorani smo zapustiti Ragastensa v pravkar naznačenem položaju — položaju, ki je bil nevarnejši in strašnejši, nego si more človek misliti.

Kar se je godilo v Montefortu, dočim je Ragastens otimal Rosito in se potikal po gorovju, je bilo tako važno za nadaljevanje naše povesti, da se ne dá zamolčati.

Lepega poletnega večera stopimo v Monteforte. Ulice mesta so bile polne neobičajnega nemira. Preprosto ljudstvo in množica vojakov se je zbirala na velikem trgu, v ozadju katerega se je dvigala elegantna florentinska zgradba palače grofov Alma.

Pročelje palače se je svetilo v neštetihi lučih. In v veliki slavnostni dvorani se je bilo zbralo vse polno imenitnikov v bojnih obleki. Med njimi so bili tudi vsi tisti, ki se jih spominjamo iz rimskih katakomb.

V ozadju dvorane se je dvigal grofovski prestol, doslej še nezaseden. Z nestrpnostjo je vse pričakovalo prihoda grofa Alma in njegove hčere Beatrice.

Nekaj korakov od prestola je stala skupina petih ali šestih mladih ljudi okrog lepega starca z belo brado; bil je knez Manfredi, ki se je vzlic svojim dvainšedesetim letom izmed prvih odzval pozivu grofa Alma... In zdaj se je imela vojska iznova pričeti...

Najsi je hotel ali ne, je bil grof Alma postal duša obširne zarote, ki so se ji pridružili vsi, kar jih je bilo razlastinjenih vsled Cezarjeve grabežljivosti. V tem zborovanju je bilo na vrsti nekaj zaključnih ukrepov, ki jih je še trebalo storiti.

Popoldne je bil prišel ogleduh, ki je prinesel novice, da je Cezar zapustil Rim na čelu več nego petnajstih tisočev mož pehote in konjenice. Poleg tega pa je imel s seboj tudi deset poljskih topov in osem tonniških bombard, ki so mogle metati debele kamenite krogle nad dvesto korakov daleč.

Toda v slavnostni dvorani je napočila ura, ko bi bil moral grof Alma zasedeti grofovski prestol in otvoriti posvetovanje. Že se je slišalo mrmranje. V skupni, ki je obdajala kneza Manfredija, je rekel nekdo na glas:

Motorno kolo

znamke Indian s prikolico takoj in ceno prodam. Vogrin, Maribor, Aleksandrova cesta 79. 1058

Velikonočne šunke!

Svojim cenjenim odjemalcem, kakor tudi drugemu kupojočemu občinstvu naznanjam, da je prva pošiljka prvovrstnih šunk došla. Drugo, večjo pošiljko dobim jutri. Teža šunk od 2 do 8 kg. Obenem priporočam vsakovrstne sire, salame itd. Josip Šinigoj, trgovina z delikatesami, Maribor, Aleksandrova cesta 18. 1051

Strojepisna soba H. Kovač,

Maribor, Krekova ulica 6. Strojepisje, razmnoževanje, prestave, Pouk za posameznike v trgovskih predmetih. 1043

Gostilničar Tomše

v Pekrah (prej Kmetič) toči v svoji lastni hiši s krasnim vrtom in kegljiščem, vse prenovljeno, izvrstno pekarsko vino á Din 16 in 18, pivo Din 3.50 vrček, Din 2.50 čaša (lastna ledenica). Vsak čas topla in mrzla jedila. 1056

Nemščino

poučujem uspešno in poceni. Kovač, Maribor, Krekova ul. 6. 1044

Čedno meblovano sobo

s separiranim vhodom takoj oddam. Aleksandrova c. 11/III. 1050

Najboljši trajni kodri

in najnovejše postopanje pri barvanju las, s katerim je omogočeno tudi trajno kodranje, samo v salonu »Dobaj«, Gosposka ulica 38. 1016

Entlanje,

popravila svilenih nogavic po najnižjih cenah prevzame iz prijaznosti trgovina klobukov Hobacher, Aleksandrova cesta 11. 1049

Loveč!

Divje peteline gači najbolje že 30 let Josip Pajtlar v Pekrah, pošta Limbuš, in oskrbi tudi njih odstrel; velike in male. 1057

TRENCH COAT

za
dame in gospode
IDEALNO OBLAČILO
za
zimo in leto!

L. ORNIK
KOROŠKA 9.

Velika inventurna prodaja

Vsled inventure in izdatnega znižanja zaloge, prodajam od danes naprej na drobno kakor na veliko raznovrstno izloženo blago, kakor: slike, knjige, muzikalije, razglednice, albume, notes, mape, pisemski papir in razne druge pisarniške potrebščine, po zelo znižani ceni. Oglejte si izložbe in cene!

Veletrgovina VILKO WEIXL

1090

Najboljši

742

in najcenejši nakup
nogavic, rokavic, perila
ter vseh modnih
in šiviljskih potrebščin

Modna trgovina

ANTON PAŠ
Maribor, Slovenska ul. 4

Sofra
kartoteka

izdelana po najmodernejših in najpraktičnejših principih, nudi vsakovrstnemu podjetju od malega trgovca do najboljše obratov in administracijah nepresegljive prednosti pri knjigovodstvu. Zahtevajte brezplačna pojasnila. 1055

Sofra - Maribor

Seriozni zastopniki se sprejmejo.

Prvovrstna šivilia

za moško in žensko perilo, dobro izurjena, z daljšo prakso, se sprejme v izdelovalnici perila. Ponudbe pod »Perilo« na upravo »Večernika«. 1060

EKSPORTNA HIŠA „LUNA“ LASTNIK: A. PRISTERNIK

Maribor, Aleksandrova cesta šte. 19

Za bližajočo se pomladansko sezijo in velikonočne praznike nudim bogato zalogo in sicer:

Otroške nogavice, par od Din 5- naprej, črne, drap, sive, rjave in bele. moške nogavice od Din 5- naprej, damske nogavice od Din 7- naprej, flor nogavice od Din 12- naprej. Za kakovost prevzamem polno garancijo! Nadalje nudim vezene pro m od Din 75 naprej, čipke m od Din 1- naprej. Razni sukanec, prejšico za vezenje, šivanke, gumbice in druge potrebščine za krojače in šivilje po brezkonkurenčnih cenah. Lastna pletilnica in predtiskarja. Srajce, spodnje hlače, kravate, palice, dežnike v bogati izbiri po znižanih cenah. Otroške usnjene čevljičke in sandale ročno delo od Din 34- naprej. Svilene trake od Din 1- naprej. 765